

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 93/21
2021 m. birželio 3 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-650/18
Vengrija / Parlamentas

Teisingumo Teismas atmetė Vengrijos ieškinį dėl Parlamento rezoliucijos, kuria pradėta procedūra dėl nustatymo, ar esama aiškaus pavojaus, kad ši valstybė narė šiurkščiai pažeidžia vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga

Apskaičiuodamas balsus, atiduotus priimant šią rezoliuciją, Parlamentas pagrįstai neatsižvelgė į susilaikymo balsus

2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją¹ dėl pasiūlymo, kuriuo pagal ESS 7 straipsnio 1 dalį² Europos Sąjungos Taryba raginama nustatyti, ar esama aiškaus pavojaus, kad Vengrija šiurkščiai pažeidžia bendras vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga. Dėl šios rezoliucijos pradėta ESS 7 straipsnyje numatyta procedūra, galinti lemti tam tikrų teisių, išplaukiančių iš atitinkamos valstybės narės priklausymo Sąjungai, sustabdymą.

Pagal SESV 354 straipsnio ketvirtą pastraipą, kurioje nustatyta balsavimo tvarka, kiek tai susiję su ESS 7 straipsnio taikymu, Parlamentui priimant aptariamą rezoliuciją reikėjo dviejų trečdalių atiduotų ir jį sudarančių narių daugumai atstovaujančių balsų daugumos. Taikydamas savo Darbo tvarkos taisykles, kuriose numatyta, kad sprendžiant, ar tekstas buvo priimtas, ar atmetas, skaičiuojami tik balsai „už“ ir „prieš“, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartyse nustatyta tam tikra balsų dauguma³, Parlamentas, apskaičiuodamas balsus dėl aptariamąs rezoliucijos, atsižvelgė tik į savo narių balsus „už“ ir „prieš“, tačiau neatsižvelgė į susilaikymo balsus⁴.

Manydama, kad apskaičiuodamas atiduotus balsus Parlamentas turėjo atsižvelgti į susilaikymo balsus, Vengrija pagal SESV 263 straipsnį pareiškė ieškinį dėl šios rezoliucijos panaikinimo.

Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) **atmetė šį ieškinį**. Pirma, jis konstatavo, kad ginčijamai rezoliucijai gali būti taikoma teisminė peržiūra pagal SESV 263 straipsnį. Antra, jis mano, kad **Parlamento narių susilaikymo balsai neturi būti įtraukiami į skaičiavimus siekiant nustatyti, ar buvo pasiekta SESV 354 straipsnyje nurodyta dviejų trečdalių atiduotų balsų dauguma**.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas iš pradžių išsprendė klausimą dėl savo jurisdikcijos priimti sprendimą dėl šio ieškinių, vėliau – dėl jo priimtumo.

Pirmiausia jis konstatavo, kad SESV 269 straipsnis, kuriame numatyta ribota galimybė pareikšti ieškinį dėl Europos Vadovų Tarybos ar Tarybos aktų, priimtų pagal ESS 7 straipsnyje numatytą procedūrą, panaikinimo, nepašalina Teisingumo Teismo jurisdikcijos nagrinėti šį ieškinį. SESV 269 straipsnyje, kiek jame ši teisė pareikšti ieškinį susiejama su griežtesnėmis sąlygomis,

¹ Rezoliucija (2017/2131(INL)) (OL C433, 2019, p. 66).

² ESS 7 straipsnio 1 dalyje numatyta: „Remdamasi pagrįstu vieno trečdaliu valstybių narių, Europos Parlamento arba Europos Komisijos pasiūlymu, Taryba, spręsdama keturių penktadalių savo narių balsų dauguma ir gavusi Europos Parlamento pritarimą, gali nutarti, jog iškilo aiškus pavojus, kad kuri nors valstybė narė gali šiurkščiai pažeisti 2 straipsnyje nurodytas vertybes. Prieš priimdama tokį nutarimą, Taryba išklauso tą valstybę narę ir, spręsdama ta pačia tvarka, gali teikti jai rekomendacijas. Taryba reguliariai tikrina, ar toliau yra vadovaujama šiais motyvais, kuriais buvo grindžiamas toks nutarimas.“

³ Parlamento darbo tvarkos taisyklių 178 straipsnio 3 dalis.

⁴ Rezoliucija buvo priimta 448 balsais „už“ ir 197 balsais „prieš“, o 48 balsavime dalyvavę nariai susilaikė.

nei nustatytosios SESV 263 straipsnyje, apribojama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bendroji jurisdikcija prižiūrėti Sąjungos institucijų aktų teisėtumą, todėl jis turi būti aiškinamas siaurai. Be to, Parlamento rezoliucijos, priimtose pagal ESS 7 straipsnio 1 dalį, SESV 269 straipsnyje nenurodytos. Taigi Sutarčių autoriai neketino pašalinti tokio akto, kaip ginčijama rezoliucija, iš bendrosios jurisdikcijos, kuri Europos Sąjungos Teisingumo Teismui suteikta pagal SESV 263 straipsnį. Be to, toks aiškinimas gali prisidėti prie principo, kad Europos Sąjunga yra teisės Sąjunga su nustatyta visa ieškinių ir procedūrų sistema, pagal kurią Europos Sąjungos Teisingumo Teismui priskirta Sąjungos institucijų aktų teisėtumo priežiūra, laikymosi.

Toliau Teisingumo Teismas nusprendė, kad ginčijama rezoliucija yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį. Ji sukelia privalomų teisinių pasekmių nuo jos priėmimo, nes, kol Taryba nepriėmė sprendimo dėl tolesnių veiksmų, šia rezoliucija nedelsiant panaikinamas valstybėms narėms taikomas draudimas svarstyti Vengrijos piliečio pateiktą prieglobsčio prašymą arba leisti jį nagrinėti⁵.

Be to, ginčijama rezoliucija nėra tarpinis aktas, kurio teisėtumas galėtų būti ginčijamas tik byloje dėl galutinio akto, kuriam parengti jis yra skirtas. Viena vertus, priimdamas šią rezoliuciją Parlamentas neišreiškė laikinos pozicijos, net jeigu vēlesniam Tarybos nutarimui, ar esama aiškaus pavojaus, kad valstybė narė šturksčiai pažeidžia Sąjungos vertybes, dar būtinas išankstinis Parlamento pritarimas. Kita vertus, aptariama rezoliucija sukelia savarankiškų teisinių pasekmių, nes net jeigu atitinkama valstybė narė, siekdama pagrįsti savo galimą ieškinį dėl vēlesnio Tarybos nutarimo panaikinimo, gali remtis šios rezoliucijos neteisėtumu, galimas šio ieškinių patenkinimas bet kuriuo atveju neleistų panaikinti visų privalomų šios rezoliucijos pasekmių.

Vis dėlto Teisingumo Teismas pabrėžia, kad tam tikros SESV 269 straipsnyje numatytos specialiosios sąlygos, nuo kurių laikymosi priklauso, ar bus galima pareikšti ieškinį dėl Tarybos nutarimo, kuris gali būti priimtas po tokio motyvuoto Parlamento pasiūlymo, kaip ginčijama rezoliucija, panaikinimo, taip pat turi būti taikomos pagal SESV 263 straipsnį pareikštam ieškiniui dėl tokio motyvuoto pasiūlymo panaikinimo, nes priešingu atveju SESV 269 straipsnis netektų savo veiksmingumo. Taigi tokį ieškinį gali pareikšti tik valstybė narė, dėl kurios priimtas motyvuotas pasiūlymas, ir tokį ieškinį pagrindžiantys panaikinimo pagrindai gali būti susiję tik su ESS 7 straipsnyje įtvirtintų procedūrinių taisyklių pažeidimu.

Antra, spręsdamas dėl bylos esmės Teisingumo Teismas pažymėjo, kad SESV 354 straipsnio ketvirtoje pastraipoje vartojama sąvoka „atiduoti balsai“ Sutartyse neapibrėžta ir kad ši savarankiška Sąjungos teisės sąvoka turi būti aiškinama atsižvelgiant į jos įprastą reikšmę bendrinėje kalboje. Tačiau ši sąvoka, kaip ji suprantama įprastai, apima tik balsus „už“ ir „prieš“ dėl konkretaus pasiūlymo, o susilaikymas, suprantamas kaip atsisakymas pareikšti nuomonę, negali būti prilyginamas „atiduotam balsui“. Todėl SESV 354 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtinta **taisyklė, pagal kurią nustatomas balsavimas atiduotų balsų dauguma, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją neatsižvelgiama į susilaikymo balsus.**

Šiomis aplinkybėmis, priminęs, kad SESV 354 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtinta daugumos taisyklė apima du daugumos reikalavimus, t. y. Parlamento pagal ESS 7 straipsnio 1 dalį priimami aktai turi gauti, pirma, dviejų trečdalių atiduotų balsų pritarimą ir, antra, daugumos Parlamento narių pritarimą, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad bet kuriuo atveju į susilaikymo balsus atsižvelgiama siekiant patikrinti, kad balsai „už“ atstovautų Parlamento narių daugumai.

Galiausiai Teisingumo Teismas nusprendė, kad susilaikymo balsų neįtraukimas apskaičiuojant atiduotus balsus, kaip tai suprantama pagal SESV 354 straipsnio ketvirtą pastraipą, neprieštarauja nei demokratijos, nei vienodo požiūrio principams, atsižvelgiant, be kita ko, į tai, kad Parlamento nariai, kurie susilaikė balsuojant, taip pat veikė žinodami situaciją, nes buvo iš anksto informuoti apie tai, kad skaičiuojant atiduotus balsus į susilaikymo balsus nebus atsižvelgta.

⁵ Pagal Protokolo (Nr. 24) dėl Europos Sąjungos valstybių narių piliečių prieglobsčio (OL C 83, 2010, p. 305) vienintelio straipsnio b punktą.

PASTABA: ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinyje pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106